

VISITA A LA CASA-MUSEU
ARXIU MARAGALL
c/ ALFONS XII, 79

Questionari: Dolors Viola i Brufal,
IES Jaume Balmes

ALUMNE/A
Data

(Caldrà presentar el qüestionari completat tot adjuntant-hi, al final, ben grapat, un text expositiu-ressenya d'una extensió mínima d'un full escrit a doble espai que inclogui un paràgraf valoratiu final).

VISITA A LA CASA MUSEU "ARXIU MARAGALL"
C/ ALFONS XII, 79 08006 BARCELONA

"La poesia d'en Maragall no es limitava a la seva obra escrita: era al seu esperit obert i franc, a tota la seva vida"

Josep Maria Capdevila

INTRODUCCIÓ:

La visita a la casa d' un artista constitueix una aproximació "directa", per immersió, en l'atmosfera de la geografia sentimental i humana d'aquest artista, una aproximació a una geografia íntima que ens el fa molt més proper gràcies al poder d'evocació que tenen espais, mobles, objectes, llibres...

OBJECTIUS:

Acostar l'alumne a la geografia íntima del poeta, per tal d'impregnar-se de l'atmosfera vital de l'autor i aconseguir, d'aquesta manera, una motivació superior de cara al coneixement de la seva obra.

Conèixer, a través de la biblioteca del poeta, els seus autors de referència, els autors que traduï, els compositors que musicaren poemes seus...

Aprendre referents estètics de Modernisme i Noucentisme a través de l'obra de caire pictòric i escultòric que l' Arxiu conté.

Descobrir les característiques d'una vivenda burgesa de la Barcelona del tombant del segle XIX al XX (mobiliari, obra pictòrica, teixits, hàbits de vida, preus de l'època...)

PROCEDIMENT

Aquest qüestionari vol ser una eina a disposició del professorat per tal que cadascú l'adapti a les característiques/nivell del seu alumnat o elabori el seu propi qüestionari a partir d'aquest.

La visita a la casa-museu pot actuar com un element inicial de motivació per a l'estudi posterior de l'autor i la seva obra, del període modernista, etc., com a colofó a la feina realitzada amb anterioritat, o bé com a activitat paral·lela i simultània...

(En tots tres casos, per tal de preparar la visita, i també d'alleugerir-ne la durada, es recomana de respondre les preguntes de tipus " més acadèmic" amb antelació a l'aula; per exemple, les referides als autors que traduï, als autors amb qui mantingué una correspondència epistolar, o bé la major part de l'apartat de la biobibliografia...).

PER A :

Alumnes de Quart d' ESO i Batxillerat.

Grups de 15 alumnes aproximadament. (Si el grup que es desplaça es més nombrós, hom pot esperar /acabar d'enllestir la preparació de la visita / llegir o recitar poemes a la plaça Molina, a tocar de l' Arxiu).

LA VISITA POT SER:

- a) Guiada en la seva totalitat.
- b) Guiada inicialment al 50% i completada a través de l'observació directa per part de l'alumnat.

DURADA APROXIMADA: Una hora

MATERIAL RECOMANAT:

Base rígida de suport i estris per a escriure i dibuixar.
Un qüestionari per completar (elaborat a partir d'aquest o bé aquest mateix).

REALITZACIÓ:

La visita consisteix en un itinerari per les estances de la planta baixa de la casa.

CONTINGUT DE L'ARXIU:

Manuscrits autògrafs de l'obra poètica. Prop d'un miler de cartes. Títols originals de l'obra poètica de l'autor. Pròlegs, discursos i al·locucions. Biblioteca del poeta. Estudis biogràfics. Articles de premsa. Traduccions fetes pel poeta. Esborranys. Edicions de la seva obra.

ÀMBITS DE REFERÈNCIA:

La vida quotidiana d'una família de la burgesia del tombant de segle.
Literatura en sentit estricte: lectures, traduccions, relacions epistolars amb escriptors de l'època...
Les arts plàstiques: pintures, dibuixos, gravats, escultures...
La música: partitures sobre poemes de Maragall...
(Vegeu treballs de recerca suggerits al final)

JOAN MARAGALL (1860-1911)

POETA. ASSAGISTA. TRADUCTOR. PERIODISTA

OBRA POÈTICA: *POESIES* (1895) *VISIONS I CANTS* (1900) *LES DISPERSES* (1904) *ENLLÀ* (1906)
SEQÜÈNCIES (1911)

TEORIA LITERÀRIA: *ELOGI DE LA PARAULA* (1903) *ELOGI DE LA POESIA* (1907)

TEATRE: *NAUSICA* (1912)

QÜESTIONARI-ITINERARI PER ESTANCES

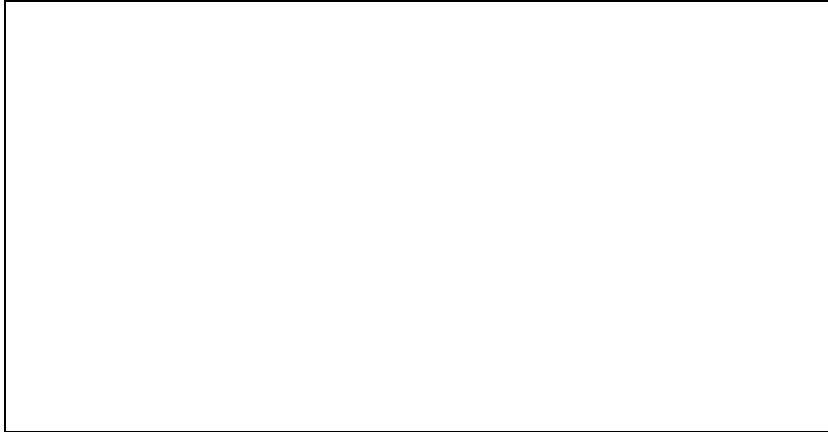
“ PER COMENÇAR”

1. Copia el text de la placa de la façana:
2. L'Arxiu Maragall es va constituir poc després de la mort del poeta per iniciativa de la seva vídua,..... L'any els hereus cedeixen la casa a.....
3. Relaciona l'arxiu Maragall i la Biblioteca de Catalunya i després escriu què conté el fons bibliogràfic de l' Arxiu :
4. Les estances de la planta baixa que han romàs intactes de l'època del poeta ençà són:

“AL REBEDOR...”

1. Les dues calaixeres bessones isabelines provenen de:

2. Els quadres, dibuixos...de l'entrada són obres dels artistes següents: R. Casas, J. Llimona, F. Domingo... Dibuixa l'obra que te n'agradi més i escriu-hi un peu explicatiu tot comentant allò que te n'hagi cridat més l'atenció:

3. Busca l'escultura de Camil Fàbregas i digues a) a quin poema de Maragall remet b) a quin original remet: a) b).....

4. El vitrall situat a la part superior de la paret de la banda on hi havia hagut l'entrada de la casa reproduceix i, doncs, vol recordar.....

"AL DORMITORI ISABELÍ..."

1. Ell llit on va néixer el poeta ha de ser anterior, doncs, a de quina fusta és?
i el seu vestit de bateig, de quina roba és?.....

" AL DORMITORI ALFONSÍ..."

1. Quins elements del dormitori del matrimoni Maragall-Noble et criden més l'atenció? Per què?

"AL MENJADOR..."

1. En aquesta estança hi ha quadres de Rusiñol, Casas, Mir, Martí i Alsina... Fes un esquema amb la distribució del mobiliari i la ubicació dels quadres:

2. Maragall hi va engegar per primera vegada el rellotge de paret, d'estil modernista, en un moment cronològicament molt simbòlic.
Quin?.....

Maragall i els llibres

3. La biblioteca del poeta es compon d'un total de.....exemplars, molts dels quals són obres de caràcter únic i singular (n' hi ha de comprats, de regalats, d'edicions de bibliòfil, d'editats a l'estranger i encomanats a llibreters de l'època...)

4. Omple la graella següent amb els noms dels autors més significatius que componen la biblioteca de Maragall :

Catalans	Castellans	Alemanys	Anglesos	Altres

5. Maragall freqüentava diverses biblioteques barcelonines:

6. Escribeu els títols de les obres de Jacint Verdaguer dedicades a Maragall i dedueix, a manera d'hipòtesi, quins temes d'influència verdagueriana trobem en l'obra de Maragall; és a dir: quins temes modernistes són de filiació romàntica?

.....
.....
.....
.....

7. Maragall traduí del francès, de l'anglès i de l'alemany. Quins escriptors i pensadors traduí?

-

8. Paral·lelament, trobem poemes de Maragall traduïts a les llengües següents:

9. Llegiu en veu alta les versions italiana, francesa, anglesa i alemanya del poema “*La vaca cega*”.
10. Més enllà del fet de constituir una de les facetes que contribuïren a la professionalització de Maragall com a escriptor, la traducció és una activitat dels intel·lectuals modernistes que cal posar en relació amb...quin objectiu del Modernisme?

11. Escriu el nom d’alguns intel·lectuals i escriptors catalans i castellans amb els quals el poeta havia mantingut una relació epistolar posteriorment recollida a les seves *Obres Completes*:

Maragall i la música

12. Arxiu disposa de les partitures originals i impreses de més de.....sobre poemes de l’autor.
13. Al menjador hi ha dos “testimonis” que evidencien la relació del poeta amb la música. Quins?

14. Esbrina l’origen del piano: qui el regalà a qui, quan i quant va valer.

15. L’any 2001 l’Arxiu realitzà l’exposició “*Maragall i la música*” a l’entorn de la qual exposició tingueren lloc **concerts i conferències** sobre...

16. Els referents musicals de Maragall representen també els referents generals del tombant dels segles XIX al XX; quins eren, aquests compositors de referència?

17. El poeta fou membre de les principals institucions musicals del moment, és a dir, era membre de...

18. Hi havia una penya musical el nom de la qual semblava ironitzar sobre l’estatura dels seus components (o potser es referia a *Els Nibelungs*): com es deia?.....
 La quota mensual de soci d’aquesta penya era de.....(A l’època una barra de pa de quilo valia.....).

19. Diversos compositors modernistes (i també de posteriors) han musicat poemes maragallians. Qui va musicar “El Cant de la Senyera”, “la nostra bandera” “El comte Arnau” ?

.....

20. A *Visions i Cants* (1900) tal com indica el títol, Maragall escriu poemes per a ser cantats; amb quin aspecte del Modernisme es pot relacionar aquesta circumstància de col·laboració “poesia i cant coral”?

.....
.....

21. Els poemes musicats més populars de Maragall són una sardana amb “nom toponímic” i un “Cant” relacionat amb uns “fets” de la postguerra que s’esdevingueren al Palau de la Música: a) de quins títols es tracta? b) de quins fets històrics?

a)

b).....

.....
.....

“AL SALÓ...”

1. Descriu el mobiliari isabelí, cortinatges, quadres i retrats del saló o bé fes-ne un esquema :

2. Busca a les *Memòries* de Josep Maria de Sagarra la descripció que fa d’aquest saló i llegeix-la en veu alta.

3. Observa el retrat dels pares del poeta i relaciona la seva família materna amb la indústria tèxtil sabadellenca ...i amb un fet anecdòtic de la història recent de la monarquia espanyola...

.....
.....
.....

4. Observa el retrat de Clara Noble, vestida de reina dels Jocs Florals el 1904, i respon:

a) importància d’aquest certamen poètic en el procés de recuperació de la llengua catalana per al conreu de la literatura culta de l’època de la Renaixença i

b) quin tret de la seva expressió facial pots relaciona amb la seva “empenta “ com a impulsora de l’ Arxiu...

a).....

.....
.....

b).....
.....

“ AL DESPATX...”

1. Escriu, a manera d’enumeració, els elements que conformen el despatx. A continuació, selecciona’n a) un d’especialment significatiu des del punt de vista biogràfic i b) un altre d’especialment significatiu des del punt de vista estètic.

.....
.....
.....
.....
.....

2. Amb quin aspecte de la bohèmia modernista pots relacionar l’oli de S. Rusiñol “*Erik Satie a Montmartre*”(1891)?

.....
.....
.....
.....

3. a) Quina obra pictòrica del despatx mostra la visió del món, la relació home-natura, concepció de la bellesa, etc. propis del moviment noucentista b) Per quines característiques?

a).....
b).....
.....
.....
.....

4. Fes un esquema del elements que componen aquest quadre i al peu corresponent escriu-hi els colors que hi utilitza Sunyer:

.....

5. L'escultura de bronze "La voluntat" (1911), de J. Clarà, que hi ha al faldar de la llar de foc, és una mostra d'agraïment d'aquest escultor a Maragall per la dedicatòria del poema "Brindis" que li féu Maragall. Amb quins aspectes del Noucentisme pots relacionar aquesta escultura?.....

6. A la vitrina del despatx hi ha les diverses edicions de les *Obres Completes* de Maragall. Anota'n els anys de publicació.....

7. A sobre de la taula del despatx hi ha una edició facsímil del llibre brodat per Clara Noble en què Maragall consignava les dates més significatives de la vida familiar. Anota'n una que et sembli especialment significativa:

"A LA GALERIA..."

La vitrina

1 Observa-hi l'Englantina (rosa salvatge de cinc pètals) i: a) dibuixa-la b) escriu el nom de la modalitat de poesia a què s'atorgava aquest guardó:

a)

b)

2. Relaciona els termes del lema dels Jocs Florals amb els sintagmes següents: ".....a Déu i a la cultura catalana",catalana i celestial,laic i també religiós.

3. Dels objectes exposats a la vitrina, quins classificaries com a...

Més relacionats amb la vida literària	Més relacionats amb la vida personal

Cronologia biobibliogràfica

1. El primer plafó comprèn el període.....i el segon
2. Maragall acabà els estudis de Dret l'any.....
3. Publicacions periòdiques en què col·laborà com a periodista.....
.....
4. Institucions culturals de les quals fou un membre destacat.....
.....
5. Joan Maragall i Clara Noble es van casar el 1891; què regalaren, els seus amics, al poeta?
.....
6. Importància dels poemes “*Paternal*” i “*Excelsior*” en l'aparició del moviment modernista.
.....
.....
7. Amb els articles “*L'església cremada*” i “*La ciutat del perdó*”, Maragall demana.....
.....
8. Què desenvolupà Maragall en els “*Elogis*” i quin terme sintetitza la seva concepció poètica i artística?
.....
.....
.....
9. La primera referència al comte Arnau és del 1895. Maragall treballà i elaborà aquest personatge fins a l'any.....
10. El mite de “El comte Arnau”, de tema llegendari, rep la influència d'una teatral de Goethe; de quina?
.....
.....
11. Què fa, aquest personatge, per tal d'aconseguir l'eterna joventut?
.....
12. Segons Arthur Terry, Maragall s'interessa més, a partir d'un moment de la seva vida, per la mística i la metafísica que no pas per la creació artística. Quina composició poètica seva, homònima de la d'altres poetes anteriors (per exemple, Ausiàs March) i posteriors (per exemple Josep Palau i Fabre) mostra especialment aquesta dimensió del poeta?
.....

“AL JARDÍ, DE LA GALERIA ESTANT...”

1. Al jardí hi ha diversos exemplars d'arbres (algun dels quals força singular) : Escribe-ne el nom corresponent:
.....
.....
.....
2. Quins arbustos i plantes del jardí coneixes?.....
.....

.....

Per acabar el qüestionari, escriu **l'esfera lèxica** dels mots nous que has sentit per primera vegada en el transcurs de la visita:

.....
.....
.....
.....

TREBALLS DE RECERCA SUGGERITS

1. La concepció de l'art i de l'artista que es desprèn dels *Elogis*: influència dels pensadors romàntics europeus.
2. La influència de Verdaguer en Maragall.
3. Verdaguer a través dels articles de Maragall a "El Brusi".
4. Joan Maragall, musicat per compositors modernistes i noucentistes.
5. Maragall i l'excursionisme del tombant de segle.
6. El Sant Gervasi de l'època de Maragall: formes de vida burgeses i populars.
7. Maragall i les institucions culturals del seu temps: Ateneu, Liceu, Societat Wagneriana, "El Brusi"...
8. Mobles, teixits, objectes i preus a l'època de Maragall: proporcionalitat i desproporcionalitat amb els preus actuals.
9. Maragall, els Jocs Florals i les Festes Modernistes de Sitges.
10. Maragall, Goethe i Nietzsche.
11. La visió de (l'amistat/ el món...) que es desprèn de la correspondència de Maragall.
12. L' Arxiu Maragall i la Història de l'Art: dibuixos, pintures i escultures.
13. La correspondència de Joan Maragall amb Víctor Català.
14. Comparació del lèxic estàndard de la traducció del *Werther* de Goethe amb l'estàndard actual.
15. Modernisme i Noucentisme en l'obra de Maragall.

CLOENDA

PROPOSTA DE LECTURA/RECITACIÓ POÈTICA

Els poemes suggerits abracen alguns dels eixos temàtics tractats pel poeta, són intercanviables per d'altres, i constitueixen un llistat obert per tal que l'alumne hi pugui agregar el criteri i el text que desitgi:

La infantesa	" <i>Sol, solet</i> "
L'harmonia interior	" <i>Diumenge</i> "
L'adversitat vençuda	" <i>La vaca cega</i> "
La vida com a risc assumit	" <i>Excelsior</i> "
L'amor conjugal	" <i>Conjugal</i> "
L'harmonia metafísica	" <i>La fageda d'en Jordà</i> "
La tempesta regeneradora	" <i>Després de la tempestat</i> "
El testimoniatge de la conflictivitat social	" <i>Paternal</i> "
La denúncia política	" <i>Oda a Espanya</i> "
El compromís de l'intel·lectual	" <i>El Cant de la Senyera</i> "
La poesia, la mística	" <i>Oda infinita</i> "
Reelaboració del llegendari	" <i>El mal caçador</i> "
La música	" <i>Havent sentit Beethoven</i> "
L'ordre transcendent	" <i>Cant espiritual</i> "
Natura i amistat	" <i>Del Montseny</i> "
La unitat dels països de parla catalana	" <i>Els focs d'aquest sant Joan</i> "

SOL, SOLET

Quan jo era petit
viví arraulit
en un carrer negre.
El mur hi era humit,
pro el sol hi era alegre.

Per Ila a Sant Josep
el bon sol solet
lliscava i llua
pel carreró estret.

En mon cos neulit
llavors jo sentia
una esgarrifança
de goig i alegria.

DIUMENGE

Qui no tinga en la finestra
dos testos de flors germans,
un aucell dins una gàbia
i un cor ben enamorat,
no sap lo que és benaurança
ni podrà saber-ho mai.
I a fe us dic que és bella cosa
el diumenge, al desvetlla's,
veure en les flors la rosada,
sentir l'aucell refilar
i, per gaudir-lo amb l'aimia,
un jorn de festa al davant:
amb l'aimia que us espera

abocada al finestral
amb el vestit dels diumenges
que és aquell de colors clars.

LA VACA CEGA

Topant de cap amb una i altra soca,
avançant d'esma pel camí de l'aigua,
se'n ve la vaca tota sola. És cega.
D'un cop de roc llançat amb massa traça,
el vailet va buidar-li un ull, i en l'altre
se li ha posat un tel: la vaca és cega.
Ve a abeurar-se a la font com ans solia,
Mes no amb el ferm posat d'altres vegades
ni amb ses companyes, no: ve tota sola.
Ses companyes, pels cingles, per les comes,
pel silenci dels prats i en la ribera,
fan dringar l'esquellot, mentres pasturen
l'herba fresca a l'atzar...Ella cauria.
Topa de morro en l'esmolada pica
i recula afrontada...Però torna,
i baixa el cap a l'aigua, i beu calmosa.
Beu poc, sens gaire set. Després aixeca
al cel, enorme, l'embanyada testa
amb un gran gesto tràgic; parpelleja
damunt les mortes nines, i se'n torna
orfe de llum sota del sol que crema,
vacil·lant pels camins inoblidables,
brandant llànguidament la llarga cua.

EXCÈLSIOR

Vigila, esperit, vigila,
no perdís mai el teu nord,
no et deixis dû a la tranquil·la
aigua mansa de cap port.

Gira, gira els ulls en l'aire,
no miris les platges roïns,
dóna el front an el gran aire,
sempre, sempre mar endins.

Sempre amb les veles suspeses,
del cel al mar transparent,
sempre entorn aigües esteses
que es moguïn eternament.

Fuigne, de la terra innoble,
fuig dels horitzons mesquins:
sempre al mar, al gran mar noble;
sempre, sempre mar endins.

Fora terres, fora platja,
oblidat de tot regres:
no s'acaba el teu viatge,
no s'acabarà mai més...

CONJUGAL

La flor de l'abraçada ja ha granat
i ets com el cep que duu la dolça carga:
tota tu t'has estès i reposat
com ple de pàmpols el sarment s'allarga.

Com en una visió misteriosa
ta mirada sovint fixa s'extàsia:
la teva mitja rialla és majestuosa
i en la boca et floreix plena de gràcia.

En el teu si fecond ¿què pot haver-hi
que et llença una llum viva pel semblant?...
Els dies són comptats del gran misteri.
Oh dona, do'm el fill que estimo tant!

LA FAGEDA D'EN JORDÀ

Saps on és la fageda d' En Jordà?
Si vas pels volts d' Olot, amunt del pla,
trobaràs un indret verd i profund
com mai cap més n'hagis trobat al món:
un verd com d'aigua endins profund i clar;
el verd de la fageda d' En Jordà.
El caminan, quan entra en aquest lloc,
comença a caminar-hi a poc a poc;
compta els seus passos en la gran quietud,
s'atura, i no sent res, i està perdut.
Li agafa un dolç oblit de tot lo món
en el silenci d'aquell lloc profund,
i no pensa en sortir, o hi pensa en va:
és pres de la fageda d' En Jordà,
presoner del silenci i la verdor,
Oh companyia! Oh deslliurant presó!

DESPRÉS DE LA TEMPESTAT

Quan s'esqueixen els núvols sobre el cel
la ciutat surt rient de la tempesta,
regalant d'aigua lluminosa arreu,
remorejantde nou en sons de festa.

Recomença el remor en la ciutat
i en el rostre dels homes l'alegria:
els núvols sobre el cel s'han esqueixat,
la tenebrosa nit torna a ser dia.

Cadascú alça els ulls per si retroba
la gran blavor del cel, tan oblidada!
Beneita sies, tempestat passada,
perquè fas alçâ els ulls a la llum nova!

PATERNAL

Furient va esclatant l'odi per la terra,
regalen sang les colltorçades testes,

i cal anar a les festes
amb pit ben esforçat, com a la guerra.

A cada esclat mortal-la gent trèmula es gira:
la crudeltat que avança,--la por que s'enretir
se va partint el món...
Mirant el fill que mama,-la mare que sospira,
el pare arruga el front.

Prô l'infant innocent,
que deixa, satisfet, la buidada mamella,
se mira an ell,-se mira an ella,
i riu bàrbarament.

ODA A ESPANYA

Escolta, Espanya,- la veu d'un fill
que et parla en llengua- no castellana;
parlo en la llengua – que m'ha donat
la terra aspra:
en'questa llengua –pocs t'han parlat;
en l'altra, massa.

T'han parlat massa- dels saguntins
i dels que per la pàtria moren:
les teves glòries – i els teus records,
records i glòries-només de morts:
has viscut trista.

Jo vull parlar-te- molt altrament.
Per què vessar la sang inútil?
Dins de les venes –vida és la sang,
vida pels d'ara – i pels que vindran:
vessada és morta.

Massa pensaves –en ton honor
i massa poc en el teu viure:
tràgica duies –a morts els fills,
te satisfeties-d'honres mortals,
i eren tes festes –els funerals,
oh trista Espanya!

Jo he vist els barcos –marxar replets
dels fills que duies-a que morissin:
somrients marxaven-cap a l'atzar;
i tu cantaves-vora del mar
com una folla.

On són els barcos?-On són els fills?
Pregunta-ho al Ponent i a l'ona brava:
Tot ho perdreres,- no tens ningú.
Espanya, Espanya, - retorna en tu,
arrenca el plor de mare!

Salva't, oh!, salva't – de tant de mal;
que el plô et torni feconda, alegre i viva;
pensa en la vida que tens entorn:
aixeca el front,
somriu als set colors que hi ha en els núvols.
On ets Espanya? – no et veig enlloc.

No sents la meva veu atronadora?
No entens aquesta llengua –que et parla entre perills?
Has desaparegut d'entendre an els teus fills?
Adéu, Espanya!

EL CANT DE LA SENYERA

Al damunt dels nostres cants
aixequem una Senyera
que els farà més triomfants.

Au, companys, enarborem-la
en senyal de germanat!
Au germans, al vent desfem-la
en senyal de llibertat.
Que voleï! Contemplem-la
en sa dolça majestat!

Oh bandera catalana!,
nostre cor t'és ben fidel:
volaràs com au galana
pel damunt del nostre anhel:
per mirar-te sobirana
alçarem els ulls al cel.

I et durem arreu enlaire
et durem, i tu ens duràs:
voleiant al grat de l'aire,
el camí assenyalaràs.
Dóna veu al teu cantaire,
Llum als ulls i força al braç.

L'ODA INFINITA

Tinc una oda començada
que no puc acabar mai:
dia i nit me l'ha dictada
tot quan canta en la ventada,
tot quan brilla per l'espai.

Va entornar-la ma infantesa
entre ensomnis d'amor pur;
decaiguda i mig malmesa,
joventut me l'ha represa
amb compàs molt més segur.

De seguida amb veu més forta
m'han sigut dictats nous cants;
pro cada any que el temps se'n porta
veig una altra esparsa morta
i perduts els consonants.

Ja no ssé com començava
ni sé com acabarà,
perquè tinc la pensa esclava
d'una força que s'esbrava
dictant-me-la sens parar.

I aixís sempre a la ventura,
sens saber si lliga o no,
va enllaçant la mà insegura
crits de goig, planys d'amargura,
himnes d'alta adoració.

Sols desitjo per ma glòria
que, si algú aquesta oda sap,
al moment en què jo mòria,
me la digui de memòria
mot per mot de cap a cap.

Me la digui a cau d'orella,
esbrinant-me, fil per fil,
de la ignota meravella
que a la vida ens aparella
el teixit ferm i subtil.

I sabré si en lo que penses
-oh poeta extasiat!-
hi ha un ressò de les cadences
de l'aucell d'ales immenses
que nia en l'eternitat.

EL MAL CAÇADOR

La missa matinal
la diuen allà dalt
aixís que es fa de dia.

La missa de l'estiu
el capellà la diu
amb les portes obertes.

S'oeix de tots costats
quan enflaira els serrats
el ginestar de Corpus.

El caçadó es deleix.
De fora estant l'oeix
amb un genoll a terra.

Al bell punt d'alçar Déu
li bota allà al bell peu
la llebre endiastrada.

S'esventa el gos lladrant,
la llebre fuig botant,
i el caçadó al darrera.

“Corres i correràs.
Mai més t'aturaràs”.
Aquesta és la sentència.

“Doncs corro i correré
Mai més m'aturaré.
Alegre és la sentència”.

S'allunyen amb el vent,
perdent-se en un moment

els crits, la fressa, el rastre...

Passen dies i nits...
Pels marges reflorits
ha tornat Corpus Christi.

La missa matinal
la diuen allà dalt,
les portes són obertes.

En un vent de visió
passa el mal caçador
entre lladrucs i fressa.

Se gira i veu l'altar,
i al peu el capellà
i en alt veu l'Hòstia cànvida.

Passa i es perd al lluny...
La boirina de juny
cenyeix l'horitzó immòbil.

Roden les estacions
Revénen els plaçons:
Cada any, cada any ve Corpus.

Cada any torna a passar;
cada any torna a mirar,
cada any, la missa augusta.

Cada any els capellans
tenen més cabells blancs
i aixequen més els braços.

Cada any l' Hòstia es va alçant,
el temple es va aixafant
i l' Hòstia puja, puja...

Passen més anys i més,
el capellà no hi és:
l' Hòstia va sola en l'aire.

Amunt...amunt...amunt...
La volta perd el junt,
la llum del cel s'hi filtra.

L' H+ostia s'hi va acostant...
El temple es va esquesrdant...

El caçador no para.

Ve un any, la vvolta cau
I s'obre el gran cel blau
damunt de l' Hòstia blanca,

que s'alça lentament...
Al ser l'estiu vinent
floreix el temple en runes.

Se'n va pujant al cel...
El caçadô amb anhel,
Cada any, cada any, la mira.
L'Hòstia per'nâ al zenit,
Té l'espai infinit,
i ell, per caçâ, encisat,
té el temps, l'eternitat.

HAVENT SENTIT BEETHOVEN

PER MIECIO HORZOWWZKY, INFANT

Has tornat a ensenyar-me la puresa.
Del tot jo no l'havia desaperse
(no del tot, criatura, no del tot);
però ara, als meus anys, la saviesa
de tornar a ésser nin, amb la riquesa
de tot lo món a dintre, jo l'he entesa
per tes mans, criatura, per ton cor.

Amb aquella innocència que el tenien
tes mans de nin, el cor d'aquell gegant!
El gros aucell, en mans de xic infant,
debatia ses ales poderoses:
somreies retenint-lo entre tes mans...
Ha volat; i abaixant el front, composes,
totes les dones s'han tornat formoses
i tots els homes s'han tornat germans.

CANT ESPIRITUAL

Si el món ja és tan formós, Senyor, si es mira
amb la pau vostra a dintre de l'ull nostre,
què més ens podeu dâ en una altra vida?

Per'xò estic tan gelós dels ulls, i el rostre ,
i el cos que m'heu donat, Senyor, i el cor
que s'hi mou sempre...i temo tant la mort!

Amb quins altres sentits me'l fareu veure
aquest cel blau damunt de les muntanyes,
i el mar immens, i el sol que pertot brilla?
Deu-me en aquests sentits l'eterna pau
i no voldré més cel que aquest cel blau.

Aquell que a cap moment li digué"-Atura't"
sinó al mateix que li dugué la mort,
jo no l'entenc, Senyor; jo, que voldria
aturar tants moments de cada dia
per fê'ls eterns a dintre del meu cor!...
O és que aquest "fê etern" és ja la mort?
Més llavors, la vida, què seria?
Fóra l'ombra només del temps que passa,
la il·lusió del lluny i de l'a prop,
i el compte de lo molt, i el poc, i el massa,
enganyador, perquè ja tot ho és tot?

Tant se val! Aquest món, sia com sia,

tan divers, tan extens, tan temporal;
 aquest terra, amb tot lo que s'hi cria,
 és ma pàtria, Senyor; i no podria
 ésser també una pàtria celestial?
 Home só i és humana ma mesura
 per tot quan puga creure i esperar:
 si ma fe i ma esperança aquí s'atura
 me'n fareu una culpa més enllà?
 Més enllà veig el cel i les estrelles,
 i encara allí voldria ésser-hi hom:
 si heu fet les coses a mos ulls tan belles,
 si heu fet mos ulls i mos sentits per elles,
 per què aclucà'ls cercant un altre *com*?
 Si per mi com aquest no n'hi haurà cap!
 Ja ho sé que sou, Senyor, ; pro on sou, qui ho sap?
 Tot lo que veig se vos assembla en mi...
 Deixeu-me creure, doncs, que sou aquí.
 I quan vinga aquella hora de temença
 en què s'acluquin aquests ulls humans,
 obriu-me'n Senyô, uns altres de més grans
 per contemplar la vostra faç immensa.
 Sia'm la mort una major naixença!

DEL MONTSENY

Aquell encantament de cap al tard
 (allà en els plans més alts,
 al peu dels cims augustes
 del colô esmortuït de l'hora baixa)
 me reprèn i em rodona
 la tristesa feconda.
 Ai! Altes soledats, que en sou, de dolces
 amb els herbatges verds
 on canta l'esquellot de la ramada,
 i el bosc silenciós
 i la masia lassa!...
 Després ja hi anirem, a la masia;
 mes ara els cims davant descolorint-se,
 i al costat l'amic febrós
 que en la gran quietud de l'hora baixa
 me parla amb la veu velada
 per una febre divina.
 Passa una àliga al cel
 Que sembla que amb son vol l'espai s'eixampla,
 I tot resta més buit i més quiet
 Quan s'ha perdut enllà. La fosca avança.
 A davant i al peu dels cims
 hi ha una casa abandonada;
 entra la fosca per la porta oberta
 i sols troba el silenci
 arrupit pels racons de les estades,
 i al bell mig del corral,
 i al peu de les escales,
 fins en la llar del foc,
 Déu meu! allí el silenci.
 En la llar, on he vist tantes vegades
 enfeïnada ajupir-se
 amb gran humilitat, mes no sens gràcia,
 la bona dona, que el marit la mira

fent saltâ en els genolls el nen d'ulls grossos,
encantats en el foc que els il·lumina,
mentres el caderó ronca en les flames!
En la llar la tenebra i el silenci !
Déu meu! Anem, anem a la masia:
encara hi serem a temps
pel retorn de les ramades
que belen amb cent bels;
les esquenes onduleeen, i per sobre
regna el vailet que ens dirà el nom de totes,
adornant cada nom amb forta rialla.
Aquella veu grave i sonora
del nin de les muntanyes!
Anem a la masia:
encar serem a temps que la donzella
canti a la porta al darrer raig del dia
que fa vermell son llavi...

ELS FOCS D'AQUEST SANT JOAN

Ja les podeu fer ben altes,
les fogueres aquest any:
cal que brillin lluny i es vegin
els focs d'aquest Sant Joan.

Cal que es vegin de València,
de Ponent i de Llevant...
i en fareu també en la Serra
perquè els vegin més enllà.

Que la terra està revolta
sota el peu dels occitans,
i convé que se'n recordin,
de l'antiga germandat.

Des que fou esquarterada
no s'havia vist pas mai
redreçar-se alhora els trossos
cadascú pel seu costat.

Miracle! Gent d'Occitània
l'esprit d'Oc s'ha despertat!
Tots la passarem en vetlla,
eixa nit de Sant Joan.

Tots la passarem en vetlla
al voltant dels focs més alts,
perquè es parlin uns amb altres
com llengües de l' Esperit Sant.

Parlaran de serra en serra,
i de la més alta els plans...
Pirineu, si resplendisses
tot encès de mar a mar,
remembrant als fills en vetlla
les memòries del passat
les fiances del pervindre
i els misteris d'eix atzar
que fa que els fills d'una mare.

que els homes d'un sol parlar
tinguin els braços en l'aire
tots alhora bracejant;
i el crit d'una sola llengua
s'alci dels llocs més distants
omplint els aires encesos
d'un clamor de Llibertat!